

๒๕

ส ล ะ จี วิ ต
เ พื อ พื ง ิ ร ร ม

สุโข พุทธานมปาโท

การบังเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย เป็นเหตุนำสุขมาให้

สุขา สัทธมมเทสนา

การแสดงธรรมของสัตบุรุษ เป็นเหตุนำสุขมาให้

สละชีวิตเพื่อพึ่งธรรม

๒๒๖

สรรพสัตว์ และสรรพสิ่งทั้งหลายในโลกนี้ ล้วนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เหมือนดอกไม้ แต่เดิมเราเคยเห็นมันเป็นต้นเล็กๆ ไม่นานก็เจริญเติบโตขึ้น แตกกิ่ง ก้านสาขา ผลิดอกออกผล ให้ความสดชื่นแก่ทุกชีวิต แต่ไม่นาน ดอกไม้ที่ดูสวยงามนั้น ก็เหี่ยวแห้งร่วงโรยไปตามกาลเวลา สังขารร่างกายของเราก็เช่นเดียวกัน ความแก่ ความเจ็บ ความตาย ได้คืบคลานเข้ามาหาเราทุกขณะ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกอนูวินาที โดยที่ตัวเราเองก็สังเกตไม่ออก เมื่อเวลาผ่านไป ๑๐ ปี ๒๐ ปี ๖๐ ปี จึงรู้ว่าเราแก่ลงทุกทีๆ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่องกันไปสู่ความเสื่อมสลาย ดังนั้น เราจึงไม่ควรประมาทในชีวิต ควรใช้วันเวลาที่ผ่านไปในแต่ละวัน ด้วยการฝึกฝนใจให้หยุดนิ่งให้เข้าถึงพระรัตนตรัยในตัวให้ได้ เราก็จะได้เข้าถึงความสุขที่แท้จริง

พระลัมมาลัมพุทฺธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ว่า

“สุโข พุทธานมุปปาโท การบังเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้า
ทั้งหลาย เป็นเหตุนำสุขมาให้

สุขา สทฺธมฺมเทสนา การแสดงธรรมของสัตบุรุษ
เป็นเหตุนำสุขมาให้”

พวกเราทั้งหลายที่ได้เกิดมาภายใต้ร่มเงาของพระพุทธ-

สละชีวิตเพื่อพึงธรรม

๒๒๓

ศาสนา มาอยู่ในยุคสมัยที่พระพุทธศาสนากำลังเจริญรุ่งเรือง ได้ยินได้ฟังพระธรรมคำสอนของพระบรมศาสดา ซึ่งสอนให้เรา ละชั่ว ทำแต่ความดี และทำให้ใจให้ผ่องใส บ้านเมืองของเราจึง เกิดความสงบสุขร่มเย็นด้วยกระแสแห่งพระธรรม ในบางครั้ง เราก็ไม่ได้ตระหนักถึงความเป็นผู้โชคดีของเราว่า ที่เราได้รับความ สุขกายสบายใจ ไม่มีปัญหาร้ายแรงเกิดขึ้นในบ้านเมือง ของเรา เป็นเพราะเราได้รับการปลูกฝังศีลธรรมอันดีงามมา ตั้งแต่เล็กจนโต เราจึงมีความรักความเมตตาต่อกันมากกว่าที่ จะทำลายล้างกัน บ้านเมืองจึงสงบสุข ดังนั้นสังคมจะสงบสุขได้ ก็ต้องอาศัยธรรมนี้แหละ เพราะธรรมคำจุนโลก ให้เกิด สันติภาพที่แท้จริง

พุทธานุภาพ ธรรมานุภาพ สังฆานุภาพ มีอานุภาพที่ไม่มี ประมาณ เมื่อพระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์บังเกิดขึ้น จึงเปรียบ- เหมือนรุ่งอรุณแห่งสันติภาพโลกได้บังเกิดขึ้น จะยังใจของ มนุษยชาติ และสรรพสัตว์ทั้งหลาย ให้อิ่มเอิบเบิกบานมีความ สุขกับรสแห่งธรรม แม้พระพุทธองค์จะทรงพระชนมชีพอยู่ หรือว่าดับขันธปรินิพพานไปแล้วก็ตาม หากว่าได้มีโอกาสฟัง ธรรมของพระพุทธองค์เพียงไม่กี่บท แล้วพิจารณาตรองตาม ด้วยปัญญา จากนั้นก็นำมาปฏิบัติให้ถูกวิธี เราก็จะได้ที่พึ่งอัน ประเสริฐที่ทำให้ปิดประตูอบายภูมิได้ และยกใจขึ้นสู่สวรรค์

สละชีวิตเพื่อพิงธรรม

๒๒๘

และนิพพานได้

ในยามที่โลกไร้ซึ่งอมตธรรมของพระพุทธศาสนานั้น แม้เพียงปรารภนา จะพิงธรรมสักข้อหนึ่งก็ยากแสนยาก บางทีถึงกับต้องเดิมพันกันด้วยชีวิต *มีเรื่องเล่าว่าในอดีตกาล เมื่อครั้งศาสนาของพระกัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้าได้อันตรธานไปไม่นาน พระเจ้าโสณทกราช ทรงปกครองไพร่ฟ้าประชาราษฎร์ด้วยทศพิธราชธรรม บำเพ็ญกุศลเป็นประจำสม่ำเสมอ ทรงบำบัตทุกขบารงสุขให้กับพลสกนิกร ทำให้บ้านเมืองเกิดความสงบสุขเรื่อยมา

คืนวันหนึ่ง พระองค์ดำริว่า เราได้ทำบุญกุศลอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการให้ทาน การรักษาศีล ก็ทำอย่างดี การงานราชกิจทั้งปวงก็ไม่มีบกพร่อง แต่ไม่เคยได้มีโอกาสพิงธรรมจากนักปราชญ์บัณฑิตเลย เราควรรหาโอกาสพิงธรรมของผู้รู้บ้าง เพราะธรรมะเป็นที่พึ่งที่ประเสริฐที่สุด การอยู่ครองราชสมบัติโดยปราศจากธรรมะเป็นสิ่งที่ไม่ดีเลย ธรรมดาท้องฟ้าที่ปราศจากดวงอาทิตย์ที่มีรัศมีรุ่งโรจน์ ย่อมไม่งามฉันใด การครองราชสมบัติโดยปราศจากธรรมะก็ย่อมไม่งามฉันนั้น ยามราตรีที่ปราศจากดวงจันทร์แจ่มกระจ่างย่อมไม่งามฉันใด

*คัมภีร์โบราณ

สละชีวิตเพื่อฟังธรรม

๒๒๕

การอยู่ครองราชสมบัติโดยปราศจากธรรมะย่อมไม่งามฉันนั้น

เมื่อดำริเช่นนี้แล้วรุ่งขึ้นพระองค์ก็ตรัสถามเหล่าอำมาตย์ ข้าราชการบริพารว่า “มีใครรู้หรือทรงจำคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้บ้าง” ทรงถามทุกๆ คนทั้งใน และนอกพระราชวัง ก็ไม่มีใครที่สามารถทรงจำพุทธพจน์ได้เลย พระราชาจึงประกาศว่า “ถ้าใครสามารถแสดงธรรมให้พระองค์ฟังแม้เพียงบทเดียวได้ ก็จะประทานทรัพย์สินเงินทองมากมายเป็นเครื่องตอบแทน” ถึงขนาดว่าจะยอมให้ครองราชสมบัติแทนพระองค์ แต่ก็ยังไม่มีใครสามารถจะทำได้

ในที่สุดพระองค์จึงตัดสินใจพระทัย ที่จะแสวงหาโมกขธรรม ด้วยพระองค์เอง จึงสละราชสมบัติ แล้วออกผนวชเป็นฤๅษีอยู่ในป่าตามลำพัง ด้วยอำนาจความตั้งใจจริงที่จะแสวงหาธรรม ถึงกับยอมสละทุกสิ่งทุกอย่าง แม้กระทั่งราชสมบัติ หรือกระทั่งชีวิต จึงบันดาลให้ทิพยอาสน์ของท้าวลักกเทวราชเกิดอาการร้อนขึ้นมาทันที

ท้าวลักกะจึงได้แปลงกายเป็นยักษ์ มาปรากฏกายอยู่ต่อหน้าพระฤๅษี เพื่อให้ท่านตกใจ พระฤๅษีเห็นยักษ์มายืนขวางอยู่ข้างหน้า ก็ได้รู้สึกลัวหรือครั่นคร้าม เพราะท่านเองก็เคยเป็นพระราชามีฤทธิ์มีเดชมากมาก่อน ไม่มีใครที่จะ

สละชีวิตเพื่อฟังธรรม

๒๓๐

สามารถทำร้ายท่านได้ ทรงคิดไปว่า ยักษ์ตนนี้มีอายุยืนนาน คงพอจะรู้จักธรรมะบ้าง จึงถามว่า “ท่านเคยได้ฟังธรรมของ พระพุทธเจ้ามาบ้างไหม” ยักษ์ตอบว่า “เราเคยได้ยินมาบ้าง เหมือนกันว่ารสแห่งธรรมเลิศกว่ารสทั้งปวง ถ้าท่านอยากฟัง แล้วละก็ ต้องมีสิ่งตอบแทน”

พระฤาษีจึงตอบว่า “ถ้าเรายังดำรงอยู่ในราชสมบัติ เราจะบูชาธรรมท่านด้วยทรัพย์สมบัติ แก้วแหวนเงินทองเป็น อันมาก และจะยกราชสมบัติทั้งหมดพร้อมด้วยเศวตฉัตรให้ท่าน แต่บัดนี้เราเป็นนักบวชเหลือแต่เพียงร่างกายและผ้าคลุมกายนี้ เท่านั้น เรามีชีวิตเลือดเนื้อเป็นสมบัติ ถ้าหากท่านปรารณา เราจะบูชาธรรมด้วยชีวิตนี้แหละ ขอท่านจงแสดงธรรมที่ พระลัมมาลัมพุทธรเจ้าทรงแสดงแก่เราเถิด”

เมื่อยักษ์ได้ฟังดังนั้นแล้ว ก็กล่าวว่า “ข้าพเจ้ากำลังหิว เมื่อได้กินเนื้อ และเลือดอิมหนาแล้ว จึงจะสามารถแสดงธรรม ให้ท่านฟังได้” ฝ่ายพระฤาษีก็แย้งขึ้นว่า “เมื่อท่านกินเราเสียแล้ว เราจะฟังธรรมจากท่านได้อย่างไร” ยักษ์ใคร่ครวญอยู่ครู่หนึ่ง แล้วบอกว่า “ดีแล้ววิธีที่จะทำให้ได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย คือ ท่านจงขึ้นไปบนยอดเขาที่มีหน้าผาสูงชันแล้วเราจะยืนอยู่ข้างล่าง ขณะที่ท่านกำลังสละชีวิตกระโดดลงมานั้น เราก็จะกล่าวธรรม ให้ท่านฟัง ท่านจะได้ฟังธรรมสมปรารถนา และเราก็จะได้กิน

สละชีวิตเพื่อฟังธรรม

๒๓๑

ท่านเป็นอาหารด้วย”

พระโพธิสัตว์ดำริว่า ชีวิตที่เกิดมานี้ไม่เร็วหรือช้า ลัก วันหนึ่งก็ต้องตาย หากเราได้สละชีวิต เพื่อแลกกับธรรมะ การสละชีวิตของเราเนี่ย ย่อมเป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่เรา และสรรพสัตว์ทั้งหลาย เมื่อใคร่ครวญเช่นนี้แล้ว ก็บังเกิดความปีติโสมนัสขึ้นมาในใจว่า เรากำลังจะได้ฟังธรรมที่หาได้ยากยิ่งแล้ว จึงตะโกนบอกยักษ์ไปว่า “เพื่อนเอ๋ย ท่านมีคุณแก่เรามาก จงยินยอมรับร่างกายของเราอยู่ข้างล่างเถิด”

จากนั้น พระองค์ทรงให้สัญญาแก่ยักษ์ แล้วกระโดดลงมาจากยอดภูเขาลูกหนึ่ง พร้อมกับหลับตาตั้งใจฟังธรรมกลางอากาศ ฝ่ายยักษ์เห็นความตั้งใจเด็ดเดี่ยวของพระฤาษี ชนิดที่ไม่เคยเห็นใครทำอย่างนี้มาก่อนเลยในชีวิต ก็พลันบังเกิดความปลื้มปีติในการบูชาธรรม ด้วยเลือดเนื้อและชีวิตของท่าน จึงกลับร่างเป็นท้าวลัทธิแล้วเหาะขึ้นไปรับท่านไว้ อัญเชิญพระองค์ไปสู่สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ให้บริโภคอาหารอันเป็นทิพย์ แล้วจึงแสดงธรรมเกี่ยวกับความไม่เที่ยงให้ฟังว่า

“อนิจจา วต สงขารานํ อุปปาทวยธมฺมิโน

อุปฺปชฺชิตฺวานํ นิรุชฺฌนฺติ เตสํ วูปสโม สฺโข

ซึ่งแปลว่า สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงหนอ มีความเกิดขึ้น

สละชีวิตเพื่อฟังธรรม

๒๓๒

และความเสื่อมไปเป็นธรรมดา เมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมดับไป การเข้าไปสงบสังขารเหล่านั้นได้ ย่อมเป็นสุข”

พระฤาษีได้ฟังธรรมนั้นแล้ว ก็เกิดความปีติโสมนัส ขนลุกชูชัน เปรียบเสมือนบุคคลที่เดินทางไกลในทะเลทราย หิวกระหายน้ำมานาน แล้วมาพบแหล่งน้ำกลางทะเลทราย ได้ดื่ม น้ำเย็นชุ่มฉ่ำทั้งกาย และใจ ทำให้มีเรี่ยวแรงในการเดินทางไกลต่อไป ท่านนิกปีติภาควุฒิจาในตนเองว่า สมแล้วที่อุตส่าห์สละราชสมบัติ และแม้กระทั่งชีวิต เพื่อให้ได้ฟังพระสัทธรรมคำสอน อันบริสุทธิ์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะพระธรรมนี้จะช่วยดับทุกข์ได้แท้จริง ช่วยปกป้องคุ้มครองรักษาผู้ประพฤติธรรม และเป็นประทีปส่องทางชีวิตในการเดินทางไกลในสังสารวัฏ ให้ไปถึงที่หมายได้โดยปลอดภัย

คำสอนอันบริสุทธิ์ของพระพุทธเจ้านี้ แม้ประกอบด้วยถ้อยคำเพียงไม่กี่บท แต่ก็เป็นที่ทรงคุณค่ายิ่งนัก เพราะโลกในบางยุคบางสมัยที่เรียกว่าสุญญกัป จะหาผู้มีภูมิรู้ภูมิธรรมทรงจำคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้แม้เพียงบทเดียวก็ไม่มี ซึ่งแตกต่างกับโลกยุคปัจจุบันของเรามาก พวกเราทั้งหลายเป็นผู้มีบุญลาภอันประเสริฐ ที่ได้เกิดมาภายใต้ร่มเงาบรรพตพระพุทธศาสนา เราได้ยินได้ฟังธรรมกันเป็นปกติ บ้านเมืองเราก็พร้อมไปด้วยพระภิกษุผู้แสดงธรรม เพียงแค่ปรารถนาจะฟังธรรม

สละชีวิตเพื่อฟังธรรม

๒๓๓

ก็หาฟังได้ไม่ยาก แม้ปรารถนาจะตั้งใจปฏิบัติธรรม เพื่อให้เข้าถึงพระธรรมกาย เราก็สามารถทำได้ เพราะทางที่จะให้เข้าถึงพระธรรมกายก็มีอยู่ ผู้ซึ่งบอกหนทางก็มีพร้อม เหลือแต่เพียงเราลงมือปฏิบัติกันอย่างจริงๆ จังๆ เท่านั้น ก็จะสามารถเข้าถึงพระธรรมกายกันได้

เพราะฉะนั้น เมื่อโอกาสอันดีนี้เป็นของเราแล้ว เรามีพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีผู้แสดงธรรมก็ควรหาโอกาสฟังธรรม และปฏิบัติให้เข้าถึงพระธรรมกายกันให้ได้ทุกๆ คน จะได้มีที่พึ่งที่ระลึกภายใน สัมกับที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ มาพบพระพุทธศาสนา ดังนั้นก็ให้ตั้งใจฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง หยุดในหยุดให้ได้ทุกวัน จนกว่าจะเข้าถึงพระธรรมกายกันทุกๆ คน

